

ผลการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน
โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
EFFECTS THE USE OF LEARNING PACKAGES THE DANCE ART IN STANDARD DANCE
THROUGH GROUP DYNAMICS FOR PRATHOM 5 STUDENT

पालภัสสร ภูสากุล¹
Palapat Phusakol¹
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เปรียบเทียบความสามารถในการรำวงมาตรฐานด้านทักษะปฏิบัติ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 36 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 82.81/82.06$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 1) ผลการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐานของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการผลการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: 1. การเรียนรู้ 2. ท่าทางนาฏศิลป์ 3. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

¹ ค.บ. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ครู โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1

² B.Ed. (Educational Administration) Teacher, Laemchabang Municipality School 1

Corresponding author; Email: palapat_ph@hotmail.com

(Received: 14 November 2019; Revised: 17 June 2020; Accepted: 19 June 2020;)

ABSTRACT

The purpose of this research was to 1) compare learning achievement in Music – dancing art subject code 15101 before and after learning by using group dynamics for Prathom 5 students 2) compare the ability to dance the standard skills in Music – dancing art subject code 15101 before and after school by students using group dynamics for Prathom 5 students 3) study the satisfaction of learning management in Music –dancing art subject code 15101 by using group dynamics for Prathom 5 students. The samples using in the research were students in Prathom 5/5, Laem Chabang Municipality School 1, under the Laem Chabang Municipality, Siracha District, Chon buri Province. In the second semester of the 2017 academic year, 36 people were analyzed by using percentage (%), mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), dependent t-test.

The research findings were as follows:

The efficiency of the learning packages used of the dance art in standard dance of Prathom 5 students the criteria were 82.81/82.06 based on the criteria of 80/80. Learning results in music - dancing art subject code 15101 : The use of the dance art in standard dance. 1) Group learning art by using group dynamics for Prathom 5 students were significantly higher than before studying at .01. 2) the capacity for learning management in using standard dance moves in the standard dance of the students was at a good level and 3) the satisfaction with the academic performance by using group dynamics in the overall was at the highest level.

Keywords: 1. learning packages 2. the dancing art in standard dance 3. group dynamics

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วของสังคม ศิลปวัฒนธรรม ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้โลกไร้พรมแดนการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วและไร้ซึ่งข้อจำกัด ส่งผลกระทบแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากประเทศไทยจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว ประเทศไทยยังรับวัฒนธรรมและค่านิยมที่แปลกใหม่จากต่างประเทศเข้ามาด้วย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมและค่านิยมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การสื่อสาร แต่มีวัฒนธรรมที่ประเทศไทยยังคงรักษาไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นสิ่งที่สามารถบ่งชี้ความเป็นมาของประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างดียิ่ง นั่นคือ “นาฏศิลป์ ” ซึ่งถือว่าเป็นศิลปวัฒนธรรมอันอ่อนช้อยงดงามที่บรรพบุรุษไทยได้รักษาและสืบทอดมาแต่โบราณ โดยนาฏศิลป์ ถือว่าเป็นภาษาสากล เช่นเดียวกับดนตรี แต่ดีกว่าตรงที่ได้เห็นด้วยตาซึ่งทำความเข้าใจได้ทันที อีกทั้งมีความแนบเนียนกว่าตรงที่มีความละมุนละไมกว่า (เรณู โภคี

นายนนท์, 2544: 42) ซึ่งการจะทำให้นาฏศิลป์เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้นั้นต้องมีการอนุรักษ์พัฒนาบำรุง และส่งเสริมเพื่อสืบทอดสู่อนุชนรุ่นหลังอย่างมีระบบระเบียบ

นอกจาก นาฏศิลป์ ยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยแล้ว มีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ เพราะว่าการเรียนนาฏศิลป์ เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายในการเคลื่อนไหว และท่าทางต่าง ๆ ของนาฏศิลป์ไทยมีท่วงทีคล้ายท่าฤๅษีดัดตน จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกหัดเป็นผู้มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส และมีบุคลิกภาพที่ดี สามารถเสริมสร้างนักเรียนให้มีวินัยในตนเอง รู้จักระเบียบวินัยในการแสดงออก ร่วมกับผู้อื่นมีสมาธิ มีความพยายามอดทนในการฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อผลงาน รู้จักความไพเราะของเสียงเพลงและการแสดง เสริมสร้างความรู้และความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์และการตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ช่วยให้ผู้ฝึกกิจกรรมได้ใช้เวลาว่างไปในทางที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ที่สำคัญคือ ช่วยให้เด็กได้รู้คุณค่าของตนตรีและนาฏศิลป์ รู้คุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติ (อรวรรณ บรรจงศิลป์, 2545) นอกจากนี้ นาฏศิลป์ ยังมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายและยั่งยืน เพราะการเรียนวิชานาฏศิลป์จะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนาน รู้สึกชื่นชม และเห็นความสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ ในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกมากขึ้นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยการร้องเพลง การเคาะจังหวะการเคลื่อนไหวร่างกายในลีลาจังหวะต่าง ๆ สำคัญของการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ คือ เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตนเองออกมาในรูปของเสียงประกอบจังหวะ ท่าทางที่เลียนแบบจากธรรมชาติและมีการพัฒนาการมาเป็นการแสดงจนกลายเป็นศิลปะวัฒนธรรมที่แสดง ซึ่งเอกลักษณ์ประจำชาติ

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ที่ผ่านมา ปัญหาที่พบ คือ ครูสอนวิชานาฏศิลป์ไทยส่วนใหญ่ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ หรือไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโดยตรง ผู้สอนต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางนาฏศิลป์ จึงจะสอนได้จึงส่งผลให้นักเรียนขาดการส่งเสริม และนักเรียนบางส่วนไม่ค่อยชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยแต่มาเรียนเพราะผู้ปกครองอยากให้มาเรียน รวมทั้งมีความคิดว่าวิชานาฏศิลป์ ไทยจดจำท่ารำได้ยาก เป็นวิชาที่น่าเบื่อ ไม่ชอบ ไม่สนุก ซึ่งข้อความดังกล่าวแสดงถึงเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนนาฏศิลป์ ไทย (ฐปณี ศรีสุคนธ์รัตน์, 2546: 2) ซึ่งมีผลมาจากสภาพการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งจารีตและวัฒนธรรมการสอนของครูทางด้านนาฏศิลป์ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ตั้งแต่สมัยโบราณ ผู้ถ่ายทอดมีจุดหมายให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ ท่าทางการรำต่าง ๆ จากครูอาจารย์แต่เพียงอย่างเดียว (พจมาลย์ สมรรคบุตร, 2538: 4) ดังผลการวิจัย เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทย ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่ารูปแบบการสอนนาฏศิลป์ไทยภาคปฏิบัติใช้วิธีการเลียนแบบเป็นหลักและปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยถือว่าเป็นหลักการสอนที่ดีที่สุด (อุษา สบถฤกษ์, 2536) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล ชันสัมฤทธิ์ (2542) ที่กล่าวถึงลักษณะครูผู้สอนนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติว่า ครูศิลปะยังคงยึดแนวการสอนแบบเดิมที่เคยสอนมา คือสอนแบบอธิบายและสาธิตโดยมีครูเป็นจุดศูนย์กลาง บางครั้งการเรียนการสอนมีความเข้มงวดเป็นระเบียบ และมีการฝึกปฏิบัติอย่างหนัก จนทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดในการเรียนวิชานาฏศิลป์ จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนด้วยวิธีการเลียนแบบ โดยไม่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระในระหว่างการ

ฝึกหัด ผู้เรียนมีหน้าที่เป็นผู้ตามและเป็นผู้รับการถ่ายทอดโดยตลอด ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดด้วยตนเอง รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการคิดของตนเองเป็นหลัก (อุษา สบฤกษ์, 2545: 3) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่ากระบวนการคิดของผู้เรียนในการที่จะพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ จะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าผู้เรียนมีพฤติกรรมเลียนแบบครูตลอดเวลา ซึ่งทำให้ผู้เรียนคิดไม่เป็นทำไม่เป็น และแก้ปัญหาไม่เป็น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระศิลปะ สาธิตนาฏศิลป์ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจากการวัดและการประเมินผลการเรียน ปีการศึกษา 2559-2560 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ในเนื้อหาพื้นฐานด้านนาฏศิลป์ เรื่อง การปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ ด้วยการประดิษฐ์ท่าทางด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์นักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะด้านการประดิษฐ์ท่าทางด้วยตนเอง และขาดความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียน คือ ร้อยละ 60 และผลการสอบภาคปฏิบัตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนครึ่งหนึ่งไม่สามารถประดิษฐ์ท่าทางจากทำนาฏศิลป์เบื้องต้นได้ ไม่กล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียน และจากการสนทนากับนักเรียน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชานาฏศิลป์ ทั้งนี้กิจกรรมและวิธีการเรียนการสอนไม่มีความสนุกสนานและรู้สึกน่าเบื่อหน่าย ครูเน้นการปฏิบัติตามรูปภาพในหนังสือและปฏิบัติตามครูผู้สอน

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งซึ่งจะต้องเกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของการเรียน เพราะความสนใจเป็นแรงจูงใจในการเรียน ถ้าผู้เรียนไม่มีความสนใจแล้ว จะเรียนรู้ได้น้อยมาก การที่นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในห้อง สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนเป็นอย่างดี นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และรู้สึกว่าคุณค่าเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง จนกระทั่งสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าและคุณภาพ (มาลี จุฑา, 2542: 97-113) การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนในการที่จะพัฒนาทักษะการร่างมาตรฐาน ทิศนา แชมมณี (2522: 1-2) ได้กล่าวไว้ดังนี้ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านสติปัญญา ทักษะ ทักษะ ทักษะ การคิดหาเหตุผลส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย และนักเรียนจะได้ฝึกหัดการแก้ปัญหาจากการทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม นอกจากนี้กลุ่มสัมพันธ์ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านทัศนคติ ค่านิยมและพฤติกรรมที่บกพร่องเป็นปัญหาสมควรแก้ไข เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าใจความต้องการของตนเอง และของผู้อื่นจากการสัมผัสด้วยการปฏิบัติ จึงเกิดการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วย เพียเจท์ (Piaget, 1968: 39-41 อ้างถึงใน หัสตินทร์ โคทวี, 2542: 3) กล่าวว่า การนำเอากระบวนการกลุ่มมาใช้กับนักเรียนในชั้นประถมศึกษา นอกจากจะช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานร่วมกับคนอื่นเป็นหมู่คณะแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมให้สอดคล้องกับวัยของเด็กอีกด้วย เนื่องจากผลการศึกษาของนักจิตวิทยา พบว่า เด็กในวัย 7-12 ปี สนใจการรวมกลุ่มกับเด็กวัยเดียวกัน และต้องการการยอมรับจากสังคม เด็กจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากเพื่อน เช่น การปรับตัวทางสังคม การทำตัวเข้ากับหมู่คณะ ดังนั้นการเรียนการสอนที่ดี ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

กิจกรรมกลุ่มที่จัดให้ควรมีกระบวนการอย่างเป็นระเบียบ มีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กประสบปัญหาในขณะทำงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้หาคำตอบด้วยตนเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกมากขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กับการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การร่วางมาตรฐานเป็นการพัฒนาทักษะการร่ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จัหวัดชลบุรี ทั้งนี้เพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยในการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการร่วางมาตรฐานด้านทักษะปฏิบัติ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่องการใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่วางมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของครูผู้สอนได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรูปแบบเดิม เพื่อทำให้นักเรียนมีความสามารถและความสนใจมากขึ้น

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 ข้อที่ 6 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่วางมาตรฐาน ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ร้องเล่นอย่างสร้างสรรค์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บทบาทที่จำเป็น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สื่อสารด้วยเสียงเพลง หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บทเพลงในชีวิตประจำวัน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 รำวงพาเพลินเจริญใจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 279 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 36 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาการทดลอง 18 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมงรวม 18 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ผลการเรียนรู้ เรื่อง การใช้ทำทางนาฏศิลป์ ในการรำวงมาตรฐานความสามารถในการรำวงมาตรฐาน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

2. การวิจัยครั้งนี้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเดียว โดยมีการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน ดังสัญลักษณ์ $O_1 \times O_2$

3. ทดสอบก่อนเรียน กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง (ใช้ชั่วโมงนอกเวลาเรียน)

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างเพื่อการเรียนการสอน เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทั้งหมด 18 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบก่อน – หลังเรียนและประเมินความพึงพอใจ ระหว่างวันที่ 6 พฤศจิกายน 2560 – 27 กุมภาพันธ์ 2561

5. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องรำวงมาตรฐาน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง (ใช้ชั่วโมงหลังเรียนเสร็จ)

6. ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5. ผลการวิจัย

ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา 15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมสัมพันธ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์

ประสิทธิภาพ	ร้อยละของคะแนน				
	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่	หน่วยที่
	1	2	3	4	5
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E ₁)	83.12	82.90	83.05	82.84	82.17
ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E ₂)	81.00	82.00	82.67	82.00	82.67
$E_1/E_2 = 82.81/82.06$					

จากตารางที่ 1 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบย่อยและระหว่างเรียน ทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้ที่มีค่าเท่ากับ 82.81 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 82.06 แสดงว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา 15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/82.06 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงว่า การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา 15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้สอนได้

ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการใช้ท่าทางนาฏศิลป์ ในการรำวงมาตรฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการร่างมาตรฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่อง ความสามารถในการร่างมาตรฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนการเรียนรู้	36	30	12.92	1.36		
หลังการเรียนรู้	36	30	24.89	2.07	28.08	.01

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเรียนรู้เรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X} =12.92, S.D. = 1.36) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (\bar{X} = 24.89, S.D. = 2.07)

ผลการศึกษาความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐานด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติ เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสามารถในการปฏิบัติการร่างมาตรฐานด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี	n	คะแนนเต็ม (4 คะแนน)	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสามารถ	ลำดับที่
1. การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี	36	4	3.20	0.45	ดี	3
2. แสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทย	36	4	2.80	0.84	ดี	4
3. ความพร้อมเพรียงในการรำ	36	4	3.40	0.55	ดี	1
4. ความกล้าแสดงออก	36	4	3.40	0.55	ดี	1
เฉลี่ยรวม	36	4	3.20	0.54	ดี	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการร่างมาตรฐานด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวม นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ระดับดี (\bar{X} = 3.20, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมี

ความสามารถอยู่ในระดับดีทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ความพร้อมเพรียงในการรำ ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.55) ความกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.55) การเคลื่อนไหวสัมพันธ์กับบทเพลงและจังหวะของดนตรี ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.45) และแสดงลีลาตามแบบนาฏศิลป์ไทย ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะการรำวงมาตรฐาน ในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศในการเรียน

การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการรำวงมาตรฐาน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะการรำวงมาตรฐาน

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์				
1.1 ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียนและมีความมั่นใจในการรำเพิ่มมากขึ้น	4.37	0.69	มาก	5
1.2 ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการทำตามแบบแผนของนาฏศิลป์มาใช้แสดงการรำวงมาตรฐาน	4.44	0.65	มาก	4
1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กลับไปฝึกฝนที่บ้านแล้วนำมาลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	4.47	0.65	มาก	2
1.4 ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ	4.67	0.64	มากที่สุด	1
1.5 ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ง่ายยิ่งขึ้น	4.46	0.72	มาก	3
รวม	4.48	0.67	มาก	
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
2. ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์				
2.1 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม	4.62	0.63	มากที่สุด	3
2.2 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนกล้าแสดงออกในการรำ	4.61	0.63	มากที่สุด	4

2.3 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มซึ่งกันและกัน	4.67	0.64	มากที่สุด	1
2.4 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูผู้สอน	4.43	0.68	มาก	5
2.5 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดแสดง ความพึงพอใจและลงมือปฏิบัติร่วมกัน	4.66	0.60	มากที่สุด	2
รวม	4.59	0.63	มากที่สุด	
รวมทั้ง 2 ด้าน	4.54	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะการร่างมาตรฐาน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.67) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.63)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่างมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ $E1/E2 = 82.81/82.06$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

6.2 ผลการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่องการใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่างมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

6.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่างมาตรฐานของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

6.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการผลการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่างมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

7.1 ผลการเรียนรู้ในการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ท่าทางนาฏศิลป์ในการร่างมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ

ราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีผลมาจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกระบวนการที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนรู้ อีกทั้งได้ปฏิบัติและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นไปตามทฤษฎีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังทฤษฎีของ คาร์ทไรท์ และแซนเดอร์, ชอว์ และฟอสท์ (Cartwright and Zander 1968; Shaw, M. 1971 and Foresyth 1990, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2545: 6-9) คือ ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของ เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin) ซึ่งกล่าวถึงโครงสร้างของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน และในการรวมกลุ่มแต่ละครั้ง สมาชิกในกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปของการกระทำ (Act) ความรู้สึก (Feel) และความคิด (Think) ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวมีผลต่อโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับตัวจะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Cohesion) และทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันที่ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลสัน (Willson 1993 : 1154-A) ยังได้ศึกษาพบว่ากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และความพอใจในการทำงานทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

7.2 ด้านความสามารถการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ทำทางนาฏศิลป์ในการร่วมนมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับการค้นพบของ บังอร ภาณุสี (2543) ที่กล่าวว่า การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นกิจกรรม 3) ขั้นอภิปราย และ 4) ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ และใช้กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ประเภท กิจกรรมกลุ่มย่อย จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกัน สามารถสรุปข้อเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ในด้านการทำงานเป็นทีมนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการร่วมกันปรึกษาหารือ วางแผนในการทำงานก่อนลงมือทำ มีการแบ่งงานกันทำให้นักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

7.3 ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการผลการเรียนรู้วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ15101 เรื่อง การใช้ทำทางนาฏศิลป์ในการร่วมนมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.66) ทั้งนี้ อาจมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นผลดีต่อนักเรียนในการปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสนุกสนานกล้าคิดกล้าปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งผลให้เกิดบรรยากาศการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ หัสตินทร์ โคทวิ (2542) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสัมพันธ์ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จ.ชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน และการมีส่วนร่วมในการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงถือว่าเป็นนวัตกรรมที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้นครูผู้สอนจึงสมควรที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากการวิจัยนี้ ได้พัฒนากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ ซึ่งมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติ แต่ต้องมีการควบคุมรูปแบบกิจกรรม และเวลาของกิจกรรมย่อยแต่ละขั้นตอนให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนมีความสนใจตลอดการจัดกิจกรรม

8.3 ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคงทนของผลการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

2. ควรศึกษารูปแบบวิธีการเรียนการสอนแบบอื่นๆ ในการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เช่น การสร้างสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หรือทำรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความสามารถทางดนตรีและนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น

9. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฐปณี ศรีสุนทรรัตน์. (2546). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบต่อเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิตนา แคมมณี. (2522). *กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:

บูรพาศิลป์การพิมพ์. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการงานและการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : นิชินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

นฤมล ชันสัมฤทธิ์. (2542). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พจน์มัลย์ สมรรคบุตร. (2538). *แนวความคิดประดิษฐ์ทำรำเซ็ง*. สำนักงานส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

- มาลี จุฑา. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ.
- เรณู โกศินานนท์. (2544). *สืบสานนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- หัสตินทร์ โคทวิ. (2542). *การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ (ประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรรรรณ บรรจงศิลป์. (2545). *การใช้กิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเพิ่มระดับแรงจูงใจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุษา สบฤกษ์. (2536). *การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา สบฤกษ์. (2545). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสวรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Willson, G. L. (1993). "The Effects of Guided Imagery on the Ensemble and Performance." *Dissertation ABSTRACTs International*, 54(1): 1154-A.

10. คำขอบคุณ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหิราชา จังหวัดชลบุรี ที่คอยให้คำปรึกษาในการทำงานวิจัยเรื่องนี้มาโดยตลอด และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมืองานวิจัย และคอยให้คำปรึกษามาโดยตลอด และขอบคุณนักเรียนที่ร่วมวิจัยในครั้งนี้